

door WIM MEIJ

NEUCHÂTEL — „Ze moeten onder het mom van wetenschap geen fabels ophangen“, zegt dr. Helmut Galsch.

Gehuld in een blauwe waln van sigarenrook voegt de directeur van het onderzoekscenrum van Philip Morris in het Zwitserse Neuchâtel de vloer aan met enkele wetenschappelijke onderzoeken. Zelfverzekerd hekkelt de kettinkroende wetenschapper het recente rapport van de Amerikaanse EPA, de Environmental Protection Agency die spreekt van jaarlijks 3.800 doden door longkanker onder „niet-rokers in de Verenigde Staten als gevolg van het zogeheten meerooken.“

„Ze kunnen er even goed tienduizend van maken. Of waarom geen twee?“, aldus dr. Galsch. „Het is een politiek document, dat men bewust voortijdig heeft laten uitkomen om reacties uit te lokken. Laten we eerst maar eens afwachten wat het SAB te zeggen heeft.“

Het SAB, Science Advisory Board, moet de pseudo-wetenschappelijke pulp schelden van meer doorwrochte publicaties. Galsch hoopt nu dat het lijvende rapport alsnog in de prullenbak verdwijnt. Het bespaart hem het laten verlichten van een tegenonderzoek.

ROOKGOEROE

Een bezoek aan deze Zwitserse rookgoeroe, die zijn tijd s...kelijk verdeelt tussen pijp, sigaar van het zware Cubaanse kaliber en sigaretten met een liefst degelijk vooroorlogs nicotine- en teer-gehalte, kon niet uitblijven van de tabaksindustrie nog eens de messen slijpt voor de confrontatie met de Stichting Volksgezondheid en Roken (Stivoro).

Op 19 september doet de Haagse rechtbank uitspraak in een conflict tussen de stichting en de Nederlandse tabaksindustrie. Kan vóór die tijd nog een enkeling het kamp van de nicotinever-

De strijd van een rookgoeroe

slaafden worden binnengehaald, dan is dat toch mooi meegenomen. Ook een verslaggever die de eerste sigaret in zijn leven nog moet opsteken, is dan ultraard welkom.

Na zijn onblijt, bestaande uit het roken van een weigevulde pijp om de ochtendhoest te onderdrukken en een bord soep in zijn werkkamer op de Fabriques de Tabac Réunis aan het Lac de Neuchâtel, is Galsch maar al te graag bereid zijn licht te laten schijnen over de problemen van het roken.

Gewapend met een corona in maxi-formaat doet hij het standpunt van Philip Morris (met een productie van 550 miljoen sigaretten per jaar goed voor tien procent van de wereldmarkt) uit de doeken. Hij heeft geen goed woord over voor de anti-rookbewegingen.

Maar dat is niets bijzonders. De sigarettenproducenten en Stivoro vliegen elkaar reeds jaren in de haren over de risico's van roken en passief roken. Het jongste conflict ontstond toen de fabrikanten de stichting beschuldigden van misleiding van het publiek over het gedwongen meerooken. De Stivoro heeft namelijk niet onder stoelen of banken gestoken dat dit meerooken eveneens schadelijk is voor de gezondheid.

In haar boekje *Roken welbeschouwd* stelt de stichting dat „in Nederland per jaar ongeveer zeventig niet-rokers longkanker krijgen door gedwongen meerooken met andere-“

Een andere mededeling is dat „passieve rokers, mensen die tijdens hun werk gedurende meer dan twintig jaar aan een rokerige atmosfeer waren blootgesteld, dezelfde stoornis in hun longfunctie vertonen als inhalerende licht-rokers.“

Conclusie: onvrijwillig roken is bij gezonde niet-rokers een oorzaak van ziekten, inclusief longkanker. „We baseren die uitspraak op stapels wetenschappelijk onderzoek“, aldus Stivoro-directeur R. de Jong. „We zien de uitspraak daarom met vertrouwen tegemoet.“

KRUISTOCHT

Vol zelfvertrouwen volbrengt de stichting haar kruistocht tegen het roken. De vorderingen liegen er niet om. Door de Tabakwet is nu de reclame voor tabaksartikelen flink aan banden gelegd. Bovendien is sinds kort het roken in voor publiek toegankelijke ruimten in overheidsgebouwen verboden.

„Nonsens“, vindt dr. Galsch zo'n maatregel. Hij beaamt dat de binnenlucht vaak om te anjden is. Maar door alleen tabakrook de schuld te geven worden de ogen gesloten voor de ware problemen. „De ventilatiesystemen deugen niet. Was dat wel het geval, dan zou het nicotinegehalte in de lucht te verwaarlozen zijn, ongeveer 5 microgram per kubieke meter. Te vergelijken met een handje vol graan op een lading van vijf ton.“

Nu we toch op auditie zijn grijpt de rookwet-

schapper nog even de kans een andere rekening te vereffenen. Hoewel de wetenschappelijke wereld inmiddels al jaren heeft geaccepteerd dat er een duidelijk verband bestaat tussen roken, longkanker en hartklachten, vindt hij enkele kanttekeningen op zijn plaats.

De wetenschappers hebben zich er volgens hem iets te gemakkelijk vanaf gemaakt. Er zijn nog veel vraagtekens. Galsch: „Ik ontken niet dat roken en longkanker niets met elkaar te maken hebben, maar de gehanteerde statistieken moesten wel met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd.“

Tor illustratie noemt hij de strijd tegen het alcoholgebruik in het verkeer. Die strijd wordt gevoerd met de argumentatie dat bij twintig procent van de ongelukken alcohol in het spel is. „Dit houdt in dat de meeste ongelukken worden veroorzaakt door automobilisten, die geen druppel op hebben“, aldus Galsch. „Je zou kunnen concluderen dat zij een 'groter gevaar' betekenen voor de verkeersveiligheid dan automobilisten, die in kennelijke staat verkeren. Een pleidooi voor een overvloedig gebruik van alcohol in het verkeer is dan op zijn plaats“, zegt hij niet zonder ironie.

De bijna een uur durende monoloog wordt zijn sigaar halverwege wat te veel. De bruine stomp geeft de goot. Als Galsch even later weer een rookpluim naar het plafond stuurt, zegt hij: „Ik moet nu eenmaal roken als ik een voordracht geef.“